

Štev. 14. Leto 5.

Izhaja dvakrat na mesec.

Naročnina četrtletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Delav. zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽ.

Železničarji za svoje pravice.

Veľepomembna konferenca strokovno organiziranih železničarjev v Celju. Nad 500 udeležencev, od tega 216 oficijelnih delegatov. Vabilu na konferenco so se odzvale vse železničarske organizacije izvzemši Udruženja Nacionalnih železničarjev. Zagrebška in ljubljanska železniška direkcija ter delavske zbornice in URSS so poslali svoje zastopnike. Eno-dušna manifestacija vseh udeležencev za enoten nastop vseh organizacij.

Po inicijativi Ujedinjenega Saveza železničarjev Jugoslavije je bila sklicana v Celje sporazumno z vsemi strokovnimi železničarskimi organizacijami, ki se udeležujejo skupnega dela, splošna železničarska konferenca z dnevnim redom: Splošen položaj delavstva in novi delavski pravilnik, Novi pravilnik o voznih pogodbostih, Sprememba zakona o državnem prometnem oseboju.

Kako zelo so organizirani železničarji interesirani na izboljšanje svojih pravic in s kakšno aktivnostjo razpravljajo o vprašanjih, je pokazala ta konferenca.

Ta konferenca je bila

veliko delavsko posvetovanje.

Centrala Ujedinjenega Saveza železničarjev Jugoslavije je tudi izvršila priprave za vso skrbnostjo in pripravila ves potreben material. — Prvotno je bila določena mala Unionska dvorana za zborovalni lokal, ki pa se je izkazala mnogo premajhna za tako število udeležencev, ki so nato napolnili veliko dvorano.

Na konferenco so poslali svoje delegate naslednje železničarske organizacije:

Ujedinjeni Savez železničarjev Jugoslavije 185 delegatov;

Prometna zveza 16 delegatov;

Društvo kurjačev 4 delegate;

Društvo strojevodij 4 delegate;

Udruženje železniških činovnika 3 delegate;

Društvo železniških upokojencev 3 delegate;

Društvo voznih preglednikov 1 delegata.

Poleg oficijelnih delegatov pa so prisostvovali konferenci kot gostje še 212 članov Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije, 9 članov Prometne Zveze, 7 članov Udruženja Jug. Nar. železničarjev in 63 železničarjev, ki niso bili člani nobene organizacije.

Poleg vseh postaj, delavnic in kurilnic ter sekcij ljubljanske železniške direkcije, so bili navzoči delegati iz Zagreba, Siska, Bjelovara, Broda, Jasenovca, Nove Gradiške, Sarajeva, Splita, Sunje, Šibenika, Niša, Galovca, Varaždina, Pavlovca, Dražice, Pitomače, Križevci, Subotice, Osijeka in še več drugih krajev.

Da je ta konferenca bila zares važna, dokazuje tudi to, da sta ljubljanska in zagrebška železniška direkcija poslali svoja zastopnika, ki sta si beležila zahteve konference. Navzoči so bili tudi zastopniki dveh delavskih zbornic iz Ljubljane in Zagreba, Ujedinjenih delavskih strokovnih organizacij Jugoslavije in Strokovne komisije za Slovenijo.

Konferenco je otvoril predsednik Saveza Blaž Korošec ob 10.20, na kar so bili v predsedstvo izvoljeni še Debevec, Vajda, Salamun, Belcjan, Tomec in Vergel.

K prvi točki dnevnega reda je poročal centralni tajnik s. Stanko, ki je podal referat o splošnem železničarskem položaju in posebej

o nedostatkih novega delavskega pravilnika,

na katerega so delavci čakali več kot deset let in ki je končno po nešteti

intervencijah zagledal beli dan. Položaj železničarjev še vedno ni urejen tako, da bi odgovarjal današnjim življenjskim razmeram niti interesu službe same, kajti železničarjem

ni bilo ustrezno s pragmatiko, ki je bila izdana 1. 1923, niti s sedanjim delavskim pravilnikom.

Glavni vzrok leži v tem, ker se noče upoštevati zahteve železničarskih organizacij, da bi se pred važnimi ukrepi sklicale ankete ter zaslišalo oseboje samo. Med osebojem naših železnic bi bilo gotovo mnogo takih, ki bi v marsičem lahko dajali koristne nasvete upravi, v korist oseboja in službe same. Stanko je navedel, v koliko slučajih je oškodovana železnica, železničarji in končno tudi javnost, ker se misli na malenkostne prihranke, pri tem pa se žrtvuje milijone.

Posebno je kritiziral neumestno štedenje zlasti pri delavstvu, ki mora občutiti vso težo vednih redukcij, brezplačnih dopustov in zniževanja plač, ki pa upravi ne prinesejo najmanjšega prihranka, marveč večmilijonske povečane izdatke vsled povečanja železniških nezgod, iztirjenj, ki so večkrat posledica nedovršenih, odnosno opuščanih del na progi. Z brezplačnimi dopusti, ki so postali pravilo za progovne delavce zlasti v zagrebški direkciji, se pozimi progovno delavstvo tira v obup, lakoto in bedo z družinami vred. Odločno je nastopil proti kršenju osemurnega delavnika, poudarjajoč, da je 10, 12 in več urni delavnik na železnici ne samo protizakonit, marveč tudi nezdržen ter v škodo podjetju samemu, ker zlasti v eksekutivni službi je potrebno, da je uslužbenec vedno čil in duhaprisoten, da se preprečijo nezgode. Kot nekaj nečuvenga, kar nima primere na celim svetu, je navedel turnus 24-12 progovnih čuvajev na progi proti Splitu.

Prestiz državne prometne naprave zelo trpi vsled vednih in večkrat dolgotrajnih dolgov napram uslužbenecem ter je v interesu prometne naprave same, da takoj poravnava že 7 let stari dolg napram delavstvu, t. j. da izplača difference iz leta 1923. Pri tej točki je konferenca soglasno sprejela brzojavko za ministra saobračaja in ministra financ, ki se glasi:

Delegati Ujedinjenega Saveza železničarjev, Prometne zveze, Udruženja železniških Uradnikov, Društva Strojvodij, Društva Kurjačev, Društva Vozovnih Preglednikov in Društva Upokojencev, zbrani na državni železničarski konferenci v Celju prosijo za takojšnje odobrenje naknadnega kredita za izplačilo difference železniškim delavcem iz leta 1923 na podlagi odloka G. D. FO Br. 64.322 od 1. novembra 1929.

Povdaril je nato, da je dolžnost železniške uprave, poskrbeti tudi za največje reveže-delavce, ki so bili na železnici po 30 do 40 let, pa so stari 60 do 70 let, vrženi na cesto brez vsake pokojnine.

Glede novega delavskega pravilnika je s. Stanko podal kritiko vseh slabih strani, ter povdaril, da so v novem delavskem pravilniku

težke hibe,

ki niso sprejemljive in katere je treba nujno popraviti. Predvsem so to

nezadostne plače, predolga službena doba,

saj bi n. pr. moral železniški delavec služiti 39 let, da bi prišel do polne penzije, torej 9 let več kot ostali železničarji. Pri tem pa bi se mu

čas pred 24. letom starosti ne smel vračunati v pokojnino.

Jasno je, da na ta način sploh ne bi mnogo delavcev prišlo do penzije, ker bi jih morda devetdeset odstotkov preje pomrlo. Saj je fizično delo v mnogih slučajih silno naporno in bi se iz tega razloga moralo za nekatere kategorije uvesti 25 letno službeno dobo, za ostale pa najmanj isto kot za nastavljen oseboje, t. j. 30 let.

Enako se delavstvo ne more strinjati s takšno uvedbo starostnega zavarovanja, kot je predvideno v novem pravilniku, zlasti ne z doplačili za ves čas nazaj.

Delavski pravilnik ne predvideva nikakega poboljšanja plač, marveč občutno znižanje, če bi morali delavci plačevati od sedanjih plač mesečno po Din 80.— do 150.— le za pokojninski zavod. Nadalje krši novi pravilnik določbe zakona o zaščiti delavcev, krni pravice delavskih zapnikov, predvideva še vedno brezplačne dopuste in prepušča izrekanje disciplinski kazni le načelnikom. Nerešeno je vprašanje službene obleke, nočnih doklad.

Referent je povdaril, da je danes zahteva vseh železniških delavcev in profesoristov, da se tudi delavstvo vprašanje uredi z zakonom o pomožnem oseboju ter je zaključil svoj referat s pozivom na železniško upravo, da spoštuje in izvaja vse obstoječe zakone tudi tam, kjer govore v korist oseboja. Delavec bo na železnici pošteno delal, zahteva pa za to delo tudi pošteno plačilo, ki naj zadošča za pošteno življenje delavske družine.

Po referatu se je razvila debata, v katero so posegli razni delegati (Kores, Jelen in Bahun iz Maribora, Corn iz Niša, Jukić iz Splita, Brlić in Kmet iz Zagreba, Mencej od društva Strojvodij itd.), nakar je bila izvoljena komisija 12 oseb, ki je imela nalogo predelati vse resolucije in sestaviti protipredloge za delavski pravilnik.

Konferenca je soglasno v zadevi splošnega položaja delavcev in spremembe delavskega pravilnika sprejela sledeče zaključke:

Splošen položaj železniških delavcev.

Delegatska železničarska konferenca, ki se je vršila dne 3. avgusta 1930 v Celju in na kateri je sodelovalo 216 delegatov Ujedinjenega Saveza železničarjev Jugoslavije, Prometne zveze železničarjev Jugoslavije, Udruženja kurjačev drž. žel. Jugoslavije, Udruženje žel. činovnika Jugoslavije, Stručnega udruženja strojevodij Jugoslavije, Stručnega udruženja nadzornikov kola drž. žel., ter društva železniških upokojencev po referatu in vsestranski razpravi o položaju železničarskega pomožnega oseboja — profesoristov in pomožnih delavcev ter dnevnih delavcev in upokojenega pomožnega oseboja —

konstatira:

1. da je položaj vsega pomožnega oseboja pred vsem pa pomožnih delavcev in profesoristov zelo kritičen, da se prejmi tega oseboja od leta 1923 dalje niso povišali, marveč so bili občutno reducirani ter tudi novi pravilnik o pomožnem oseboju ne predvideva nikakega izboljšanja delavskih plač;

2. da v budžetu ministrstva saobračaja že več let ni predviden zadosten kredit za delavske plače, vsled česar se pošilja vsako leto zlasti v območju zagrebške in sarajevke direkcije delavstvo na brezplačen dopust ter se je v direkciji Zagreb začel letos pri posameznih progovnih sekcijah že s 1. julijem uvajati brezplačen dopust in se s tem obsoja delavske družine na lakoto in bedo, kar ima za posledico odpovedi stanovanj;

3. da se zlasti pri delavstvu, zaposlenem pri progovnih sekcijah in v turnusni službi ter pri onih, ki vrše službo nastavljenec, krši osemurni delavnik ter uvaja 10- do 12 urni delavnik, odnosno se čezurno delo ne plača z v zakonu predvidenimi 50 odstotki, odnosno 100 odstotki;

4. da državna saobračajna ustanova že 7 let dolguje delavstvu v prvi vrsti onemu iz ljubljanske železniške direkcije ter prog bivše južne železnice, difference od prevedbe iz plač po začasnem pravilniku na plače po tržnih cenah, kljub temu, da so bili platni spiski za izplačilo teh difference predloženi ministrstvu saobračaja na osnovi odloka G. D. F. O. Br. 64.332-29 od 1. XI. 1929 ter bi se imelo te zaostanke plačati iz monopolnega posojila in se rabi za to izplačilo le znesek Din 16.000.000,

5. da se železniške delavce in profesoriste, ki vsled starosti niso mogli pristopiti v penzijski fond, po 30- do 40 letni službi, stare 60 do 70 let, odpušča iz službe brez sleherne pokojnine, nezmožne za vsako delo, brez vsakih sredstev za preživljanje ter se jim istočasno odvzame vozne ugodnosti;

6. da se železniškim delavcem in profesoristom v slučaju bolezni ne izplačuje hranarina za vse dni v mesecu, v slučaju upokojitve pa se jih črta iz staleža bolniškega fonda ter se s kratenjem avtonomije bolniških fondov ter izločitvijo iz splošnega bolniškega zavarovanja povzroča pasivnost fonda;

7. da se je železniške delavce in profesoriste izločilo iz članstva pri borzah dela in delavskih zbornicah, s čimur se jim je odvzelo za slučaj brezposelnosti pravo na vsako podporo;

8. da mora delavstvo vršiti nočno službo, službo nastavljenec pri najnižjih plačah, ki dosegajo pri delavstvu komaj Din 600.— do Din 900.— mesečno, da pa kljub temu delavstvo ne dobi nočnih doklad, službene doklade, če vrši službo nastavljenec, in ne delovne obleke, kar vse je svoječasno že življalo;

9. da se delavce po več let stalno uporablja za službo nastavljenec, kjer morajo vršiti enako službo pod enako odgovornostjo kot nastavljenec, dobe pa le plačo kot nastavljenec najnižje stopnje ter morajo čakati leta in eta na nastavitve;

10. da se delavstvu ne podeljuje redno pristojni letni dopust.

Konstatirajoč prednje, železniška konferenca v svrhu izboljšanja položaja železniškega pomožnega oseboja in s tem v zvezi tudi izboljšanja razmer pri državnih prometnih napravah ter v interesu železniške uprave same

predlaga kot najnujnejše:

1. da se takoj pristopi k reviziji delavskega pravilnika zlasti v pogledu plač, upoštevajoč pri tem življenjske in kulturne potrebe delavstva, vzešči za podlago potrebe 4 članske družine in sedanje draginske razmere;

2. da se takoj odobri potreben naknadni kredit za izplačilo plač železniškim delavcem in se ukine pošiljanje delavstva na brezplačen dopust, s čimur se bo omogočilo redno delo pri popravilanju in vzdrževanju prog ter povečala varnost prometa. Enako naj se osigura potreben kredit v vsakokratnem budžetu za redno povišanje delavskih plač;

3. da se striktno izvaja določbe zakona o zaščiti delavcev, zlasti, da se spoštuje 8 urni delavnik ter vsako čezurno delo pla-

ča, izvoli povsod delavske zaupnike in posveti higijenski ureditvi delavnic in ostalih službenih mest vsa paznjo;

4. da se takoj odobri in nakaže oblastnim direktorjem — v prvi vrsti ljubljanski in zagrebški — naknadni kredit v znesku Din 16 milijonov za izplačilo diferenc delavcem in da se te difference tekom avgusta 1930 izplačajo;

5. da se železniškim delavcem in profesorjem, ki niso bili člani penzijskih fondov, pa se jim vsled starosti, bolezni ali onemoglosti odpove služba, izplača miloščne kakor bivšim južno-železničarjem ter da se staroupokojene delavce prevede na nove pokojnine;

6. da se izmenja naredba o zavarovanju železničarjev zoper bolezen v toliko, da se zagaranira humanitarnim fondom avtonomijo, izplačilo hranarine za vse dni v mesecu in soodločevanje pri nezgodnem zavarovanju. Ministrstvo saobračaja kot delodajalec ne more vršiti istočasno nadzorne oblasti in biti višja instanca, ki naj rešuje pritožbe glasom statutov bolniškega fonda ter naj se nadzorna oblast prenese na ministrstvo socialne politike;

7. da se železniške delavce in profesorje ne sme ostalo pomožno osebje uvrstiti v članstvo pri borzah dela in delavski zbornici ter jim tako zagaranira za slučaj brezposelnosti brezposelno podporo;

8. da se izmenjajo pravilniki o sporednih pridelnostih in službeni obleki v toliko, da se delavstvu zagaranira za nočno delo nočno doklado in iste sporedne pridelnosti, kot jih uživajo nastavljenici, če vrše službo nastavljenec ter da se zagaranira delavstvu delovno obleko;

9. da se delavce, ki že eno leto vrše stalno službo nastavljenec, nastavi po določbah zakona o državnem prometnem osebju, upoštevajoč službena leta, do nastavitve pa jim zagaranira iste prejemke kot nastavljenec;

10. da se delavstvu zagaranira in redno podeljuje letni dopust.

Konferenca se obrača do vseh merodajnih faktorjev s prošnjo, da bi posvetili delavskemu vprašanju posebno paznjo ter pri reševanju tega vprašanja imeli v vidu, da je služba pomožnega osebja zelo odgovorna in fizično težka ter da je posledica nezadostnih plač padanje produktivnosti; istočasno s priznanjem kakih poviškov, odnosno regulacijo prejemkov nastavljenec, naj se vedno izvrši tudi regulacija delavskih plač.

Ker delavstvo že 10 let pričakuje izboljšanja svojega položaja ter je položaj delavstva nevarno, konferenca upravičeno pričakuje, da se bo ugodilo v polni meri upravičenim željam delavstva.

Radi spremembe delavskega pravilnika je konferenca k protipredlogom sprejela sledeče spremno pismo:

Železničarska delegatska konferenca, ki se je vršila v Celju dne 3. avg. 1930 in na kateri je bilo zastopanih 7 železničarskih organizacij ter železničarji brez razlike kategorij iz vseh oblastnih direktorij, je po razpravi o novouveljavljenem pravilniku o pomožnem osebju državnih prometnih naprav ugotovila, da se z delavskim pravilnikom ni ugodilo upravičenim željam železniških delavcev in profesoristov, nadalje, da je ta pravilnik v marsikaterih odločbah nejasen ter so s posameznimi odločbami tega pravilnika delavstvu odvzete nekatere dosedanje pravice. Enako s tem pravilnikom ni rešeno materialno vprašanje, ker se delavske plače, ki so že 7 let vedno na isti višini, odnosno so bile tekom zadnjih treh let še zmanjšane, nezadostne ter celo nižje od sedanjih. V delavskem pravilniku tudi niso upoštevane vse določbe zakona o zaščiti delavcev, omejen je delokrog delavskih zaupnikov, izločene so inspekcije dela ter je vsled tega v vseh teh vprašanjih nujno potrebna korektura delavskega pravilnika. Ena najslabših strani delavskega pravilnika pa je odločba, da se bodo delavske plače poviševale le v izmeri dovoljenega budžeta ter končno, da se je določila starostna doba za dosego polne penzije na najmanj 39 službenih let in je s tem vsem delavcem odvzeta možnost doseči in uživati polno penzijo. Naknadno vplačilo visokih prispevkov za pokojninski zavod bo onemogočilo pretežni večini delavstva — zlasti vsem delavcem z 20 in več službenimi leti — okoristiti se z določbami pokojninskega zavoda. Istočasno, ko pravilnik ne predvideva nikakega povišanja delavskih plač, pa uvaža občutno znižanje po najmanj Din 80.— do 150.— mesečno s tem, da zahteva dvojno vplačilo pokojninskih prejemkov. Z upeljavanjem brezplačnih dopustov in možnostjo zniževanja delovnega časa je izigrana stalnost delavstva, z upeljavo povečanih plač pa se zopet odpira široka pot protekciji. Končno je za delavstvo nezadovoljujoče rešeno disciplinsko vprašanje, ker prepusti izrekanje disciplinske kazni le eni osebi — predpostavljenu — ter ne omogoča nikakega zagovornika.

Kljub vsem tem ugotovitvam slabih strani delavskega pravilnika pa je konferenca pravilnik sprejela na znanje s pripombo, da naj služi kot baza za definitivno ureditev položaja železniškega pomožnega osebja. Konferenca se obrača do g. ministra saobračaja s prošnjo, da bi z naknadno veljavnostjo od 1. julija 1930 zamenjal sedanji pravilnik o pomožnem osebju z zakonom o pomožnem osebju, pri čemer naj bi se upoštevali priloženi protipredlogi ter naj bi zakon baziral na sledečih principih:

1. Zakon o pomožnem osebju naj upošteva vse določbe zakona o zaščiti delav-

cev, navodil o volitvi delavskih zaupnikov, prizna naj delavstvu koalicijsko pravico in pravico intervencije, dovoli delavstvu včlanjenje v delavskih zbornicah in borzah dela.

2. Kot baza za delavske plače naj služi faktična potreba delavca, t. j. eksistenčni minimum ter naj se zagaruje avtomatično povišanje plač, za delo izven domilne postaje pa naj se plača še trošarina.

3. Zagaranira naj se osemurni delavnik, stalnost osebja ter naj se ukine brezplačne dopuste in možnost zniževanja delovnega časa obenem z znižanjem plače.

4. Zagaranira naj se stalnost in sprejemanje v penzijski fond po dosedanjih predpisih, t. j. po enem letu službe in pravico do polne penzije po istih službenih letih kot so predvideni za nastavljenega osebja. Uprava penzijskega fonda naj bo pariteta in naj se vse dosedanje člane fondov prevede v novi penzijski fond brez naknadnih doplačil, zakar naj se uporabi premoženje dosedanjih fondov.

5. Delavstvu naj se zagaruje delovno obleko ter sporedne pridelnosti, onim pa, ki vrše službo nastavljenec, naj se najkasneje v roku treh let zagaruje nastavitve.

6. Uvede naj se paritetne disciplinske komisije.

Detajlne protipredloge za delavski pravilnik priobčimo posebej.

Za tem se je prešlo na drugo točko dnevnega reda ter je g. Vajda referiral o novouveljavljenem pravilniku o voznih ugodnostih, s katerim se je sicer zopet povrnilo delavstvu stare vozne ugodnosti, na drugi strani pa se je občutno oškodovalo vse železničarje s tem, da se je vsem upokojujencem odvzelo pravico do neomejenega števila režijskih voženj ter dovolilo le 12 režijskih voženj letno. Enako so deloma prikrajšani tudi delavci, ki bi po novem dobili legitimacije šele po treh letih, medtem ko so jih dosedaj dobivali že po enem letu. Referent je povdaril, da je zahteva vseh železničarjev brez razlike kategorij in organizacij, da naj se upokojujencem vedno zagaruje vsaj iste vozne ugodnosti, ki so jih uživali kot aktivni do časa upokojitve. Nimamo pa železničarji nič proti temu, da se proti onim, ki bi vozne ugodnosti izrabljali v dobičarske svrhe, nastopi in jih kaznuje z odvzemom voznih ugodnosti; krivično pa je, da bi se za prestopke poedincev kaznovalo z reduciranjem voznih ugodnosti deset-tisoče poštenih železničarjev, kateri so ravno vsled voznih ugodnosti tekom 30 letne aktivne službe dobivali nižje prejemke.

V debati se je oglašil zastopnik upokojujencev g. Marn, dalje s. Bahun in s. Stanko, ki so vsi povdarjali težek položaj železniških upokojujencev ter primerjali vozne ugodnosti pri nas z voznimi ugodnostmi v inozemstvu. Posebno se je povdarilo stališče bivših južno-železničarjev, katerim se dosedanjih voznih ugodnosti sploh ne more odvzeti ter potrebo, da se odobri vozne ugodnosti tudi vsem adoptiranim otrokom in delavstvu tudi po eno prosto vozovnico za inozemstvo.

K tej točki je bila sprejeta sledeča resolucija:

Delegatska železničarska konferenca, ki se je vršila dne 3. avgusta 1930 v Celju in na kateri so prisostvovali delegati 7 železničarskih strokovnih organizacij, ki so zastopali vse kategorije železniških delavcev, uslužbencev in upokojujencev po referatu in razpravi o novem pravilniku o voznih ugodnostih

konstatira:

1. da se je z novim pravilnikom o voznih ugodnostih zopet povrnilo stare vozne ugodnosti delavskemu osebju, kar vzame konferenca z zadovoljstvom na znanje;

2. da pa je z novim pravilnikom o voznih ugodnostih občutno oškodovano vse upokojeno železničarsko osebje — nastavljenici, delavci ter njih družinski člani, ker se jim je z novim pravilnikom odvzelo pravico do poljubnega števila režijskih voženj letno;

3. da se je v novem pravilniku sicer odobrilo vozne ugodnosti pozakojenim otrokom in pastorkom, ni pa se dalo voznih ugodnosti adoptiranim otrokom, ki imajo že po običnem državljanem zakoniku več pravic kot pastorki ter imajo njih starši do njih vse obveznosti kakor do zakonskih otrok;

4. da se je delavstvu, ki je doslej imelo pravico do režijske vožnje že po enem letu, to pravico odvzelo in podaljšalo čakalno dobo na tri leta.

Na podlagi prednavedenih ugotovitev se konferenca obrača do Ministarstva saobračaja s prošnjo, da se čimprej pristopi

k izmenjavi pravilnika o voznih ugodnostih ter

predlaga:

1. da se novi pravilnik o voznih ugodnostih izmenja v toliko, da se vsem upokojujencem, ki so bili upokojeni s polnimi službenimi leti, dalje vsled bolezni, ter vsem delavcem, ki so na železnici služili 30 let, odnosno bili upokojeni vsled bolezni ali nezgode, prizna iste vozne ugodnosti, ki so jih uživali ob času upokojitve, t. j. sedaj ukoričene legitimacije s pravico do poljubnega števila režijskih voženj;

2. da se legitimacije pripozna tudi miloščinarijem in rentnikom ter onim železniškim delavcem, ki niso bili člani fonda, pa so služili na železnici 30 let, odnosno jim je služba prestala vsled bolezni in so tedaj imeli najmanj 15 let službe;

3. da se odobri vozne ugodnosti tudi adoptiranim otrokom;

4. da se delavcem in pomožnemu osebju po enem letu službe izstavi listne legitimacije s pravico do mesečno 4 režijskih voženj ter se po treh letih službe te legitimacije izmenja z ukoričenimi in odobri tudi delavcem in upokojujencem po eno prosto vozovnico letno za inozemstvo;

5. da se, v kolikor je pravilnik nejasen, tolmači vedno v korist osebju ter da se pod izrazom »uslužbenec« razume vedno tudi delavca in profesorista.

Konferenca povdarja, da nekatere sedanje določbe zlasti glede upokojujencev krši proglas g. ministra saobračaja Pov. br. 3 od 1. septembra 1923, v katerem se je južno-železničarjem zaguarilo vse dosedanje pravice, kar jim je zaguaril tudi rimski akord ter imajo južno-železniški upokojujenci na podlagi določb iz leta 1923 pravice do neomejenega števila režijskih voženj.

Referat o spremembi zakona o državnem prometnem osebju je podal, ker je bil referent od UŽC za držan, s. Stanko, ki je povdarjal, da s sedaj uveljavljeno spremembo zakona, ko se je vpeljalo službene doklade, ni pretežna večina železničarjev nič pridobila, zlasti še, ker se je vsemu eksekutivnemu osebju ukinilo eksekutivno doklado. Spremembo zakona zahtevajo železničarji že od onega dne, ko je bil zakon leta 1923 sploh uveljavljen ter je nujno potrebno, da se popravi velika krivica, ki se je zgodila edino železničarjem z uvedbo čl. 127 finančnega zakona iz leta 1926/27 ter nato s tolmačenjem nejasnih določb zakona v neprilog onim, ki so bili nastavljeni po letu 1923 in ki izgube sedaj vsa prejšnja službena leta za napredovanje. Enako je nujno potrebna izmenjava zakona o pridobitvi pravice do penzije, ker se železniški nastavljenici rekrutirajo nad 90% iz vrst železniških delavcev ter se jim mora tudi služba delavca vračunati za penzijo. Povdaril je zlasti potrebo, da se uvede tudi na železnica soodločevanje osebja, t. j. da se zopet oživotvori personalne komisije po zgledu naprednejših držav.

K tej točki je bila sprejeta sledeča resolucija:

Železničarska delegatska konferenca, ki se je vršila ob prisotnosti delegatov 7 železničarskih organizacij iz vseh oblastnih direktorij dne 3. avg. 1930 v Celju, je razpravljala o z naknadno veljavnostjo od 1. aprila 1930 uveljavljeni izmenjavi zakona o državnem prometnem osebju ter po vsestranski diskusiji

konstatira:

1. s sedaj uveljavljeno izmenjavo zakona o državnem prometnem osebju je zelo prizadeto vse nižje železničarsko osebje, zlasti vsi uradniki II. kategorije, tretje in nižjih grup ter vsi uradniki III. kategorije, zvaničniki in služitelji, katerim izmenjava zakona ni prinesla nobenega poboljšanja plač, pač pa je ukinila eksekutivno doklado;

2. naravnost zapostavljeno pa je administrativno in pisarniško osebje v centralah in posameznih službenih edinicah, katerim se ni pripoznalo nikake službene doklade, da morajo vršiti za upravo zelo odgovorna administrativna, računska in blagajniška dela, ki zahtevajo največje pazljivosti in kjer to osebje upravi z vestnim delom prihrani občutne izgube;

3. popolnoma se je prezrlo tisoče in tisoče onih delavcev, ki vrše službo nastavljenec ob nizkih delavskih plačah ter jih železniška uprava vsled pomanjkanja kredita ne more nastaviti. To osebje je zapostavljeno pri službeni obleki, voznih ugodnostih, draginskih dokladah, ki jih ne dobi za družino in sedaj se jim ni pripoznalo niti službene doklade;

4. z izmenjavo zakona ta službena doklada tudi ni pripoznana vsem onim, ki so bili prevedeni na novi zakon in po določbah novega zakona upokojeni;

5. z izmenjavo zakona so bili izmenjani le posamezni člani ter zboljšani prejemki le najvišjim uslužbencem I. in II. kategorije uradnikov, nerešeno pa je še vedno vprašanje splošne izmenjave zakona o državnem prometnem osebju, na katero polaga vse osebje največjo paznjo.

Na podlagi gornjih konstatacij sklene delegatska konferenca obrniti se do g. ministra saobračaja s sledečim

predlogom za izmenjavo in dopolnitev zakona:

1. da se ukine zadnji odstavek § 7 zakona o izmenjavi zakona o drž. prometnem osebju ter se nadalje izplačuje 20% eksekutivna doklada, ki je bila vsemu eksekutivnemu osebju priznana kot doklada za težjo in nuporno službo na progi;

2. da se novo vpeljana službena doklada uradnikov I/9 poviša na višino uradnikov I/8; na isto višino naj se poviša službena doklada uradnikom II/3 in II/4 ter II/5; uradnikom III. kategorije 1. in 2. skupine naj se da službena doklada Din 450.— mesečno, ostalim skupinam III. kategorije ter zvaničnikom I/1 in I/2 ter I/1 pa Din 400.— mesečno, vsem ostalim uslužbencem pa po Din 350.— mesečno;

3. službena doklada naj se izplača vsemu osebju brez razlike kategorij in zaposlenosti ter naj se prizna tudi delavcem, ki vrše službo nastavljenec;

4. ta doklada naj se vračuna za penzijo vsem, ki so bili upokojeni po določbah zakona o državnem prometnem osebju.

V zadevi izmenjave zakona o državnem prometnem osebju konferenca povdarja, da je to vprašanje zelo nujno ter apelira na g. ministra saobračaja, da pred uveljavljenjem spremembe zakona skliče anketo zastopnikov železničarskih organizacij, zlasti njih mnenje ter ga pri izpremembi upošteva.

Posebno povdarjamo nujno potrebo ukinitve položajnih plač ter uvedbe povišanih osnovnih plač z avtomatičnim napredovanjem, uvrstitve v posamezne kategorije, izvzemši uradniškega osebja I. in II. kategorije ter pisarniškega osebja le po strokovni izobrazbi ter uvedbo vsaj paritetnih disciplinskih komisij. Detajlne predloge za izmenjavo zakona so že predložile opetovano vse železničarske organizacije g. ministru saobračaja ter delegatska konferenca pričakuje, da bodo ti predlogi tvorili osnovo za izdelavo novega zakona o državnem prometnem osebju.

Z izmenjavo zakona naj se tudi reši vprašanje starostnega zavarovanja, ustanovi avtonomen penzijski fond ter zboljša položaj staroupokojujencev.

S tem je konferenca izvršila svoje delo. Deputacija združenih železničarskih organizacij bo vse zaključke predala g. ministru saobračaja. — Veličasten potek tega zborovanja je napravil na vse navzoče in tudi v javnosti globok vtis. Nad 500 železničarjev je žrtvovalo svoj prosti čas, žrtvovali so težko prisluženi denar (vsi delegati so prišli na konferenco na lastne stroške), samo da so prišli na konferenco, da so na konferenci sodelovali, predlagali in sklepali o predlogih za izboljšanje položaja železničarjev.

Delegati vseh organizacij so se razšli z zavestjo, da le enotno, skupno delo vseh železničarjev more roditi uspeh in da le v enotnosti je moč. Vsem od srca je prišel vzklik, s katerim je bila zaključena konferenca: **Živela federacija železničarskih strokovnih organizacij!** Na delo za čimprejšnjo združenje vseh razcepljenih sil v enotno strokovno organizacijo!

Ali nabirate člane za Cankarjevo družbo?

Letos bodo še lepše knjige. Vsak čitatelj „Delavske Politike“ naj bo član „Cankarjeve družbe“, ki je naš ponos. S tem pokaže tudi svojo zavednost.

Važno za železničarje.

15% doklada se računa za penzijo, če imaš le nad 31 let in 6 mesecev vračunljive službe.

Pred leti je bila upeljana praksa, da je direkcija priznala 15% doklado za penzijo le, če si imel 32 let efektivne ali 26 let eksekutivne službe ter eksekutive ni hotel preračunati v neeksekutivno. Naš savez je potem v sličnem slučaju sestavil pritožbo na državni svet (Kompoš) in državni svet je razsodil, da se ima eksekutivna služba preračunati v neeksekutivno in ako tako preračunana skupna služba znaša 32 let, se 15% doklada zaračuna tudi za penzijo.

Sedaj pa so se pripetili slučajji, da direkcija uslužbencem, katerim je manjkalo le po par mesecev (od 1—5 mesecev) do 32 let, ni priznala 15% doklade za penzijo, čeprav čl. 126 zakona o drž. prom. osebju jasno odreja, da se vsaka začeta polovica leta računa za penzijo kot cela. Da se tudi tu doseže tolmačenje zakona v prid osebju, smo v takem slučaju (Kovač J.) vložili tožbo na državni svet, ki je sedaj izdal sledečo razsodbo:

Državni Svet Kraljevine Jugoslavije
Br. 1149/29, 7. juna 1930. god.
u Beogradu.

U ime Njegovog veličanstva Aleksandra I.
Kralja Jugoslavije

Državni svet

U svom V. odeljenju, sastavljenom od savetnika: Arandjelovića Živojina, kao predsednika, Sažadina dr. Stevana, Hagjića Nuri Osmana, Vildovića Antonija i Tomića Svetozara, kao članova i referenta Davidovića Petra, uzeo je u razmatranje tužbu Kovača Jakoba čin. iz Ljubljane podnetu protivu rešenja Direkcije železnica u Ljubljani od 31. V. 1928. god. Br. 6350 što mu prilikom regulisanja penzije nije priznato i računato za penziju i povišica od 15% po čl. 29 Zakona o Državnom saobraćajnom osebju.

Pošto je poručio tužbu, osporeno rešenje i ostale akte, koji se na ovaj predmet odnose, kao i odgovor Ministrov na tužbu, poslat pismom od 11. januara 1929. god. Br. 549, Državni svet je našao, da rešenje ne može ostati u snazi sa sledećih razloga:

Odlukom opšte sednice Državnog saveta od 9. X. 1926. god. Br. 42.912 protumačen je čl. 50 Zakona o budžet, dvanaestina za mesec august—novembar 1925. god., odnosno čl. 29 Zakona o Državnom saobraćajnom osebju tako, da se i kod uračunavanja za penziju povišica od 15% započeto polgodje efektivne službe ima računati kao celo.

Kako je u ovom konkretnom slučaju tužiocu priznato efektivne službe 31. god. i 11 meseci, što zaokruženo čini 32 god., kao i pravo na punu penziju, to mu je u smislu gore navedene odluke opšte sednice Državnog saveta trebalo i za penziju uračunati povišicu od 15%.

Sa izloženog i na osnovu čl. 17 i 34 Zakona o Državnom savetu i Upravnim sudovima

presuđuje:

Da se rešenje poništi o čemu izvestiti obe parnične strane.

Taksu po zakonu ne plaća.
Predsednik V. odeljenja Državnog Saveta
Živ. Arandjelović, I. r.

Referent

P. Davidović, I. r.

Na podlagi te razsodbe je jasno, da se mora 15% računati za penziju vsem onim, ki imajo vsaj en dan več kot 31 in pol let službe priznane za penzijo.

Železničarjem v Sloveniji!

Obleka se nikjer toliko ne kvari, zmečka, zamaže, kakor na potovanju. Človek pride šestokrat v položaj, ko ne ve, kam bi se obrnil, da bi se obleko zopet popravilo in zlikalo. Da v bodeče ne bodeš v skrbeh za Vašo garderobo, se poslužite prilike, ki jo Vam nudi **Wallet Express** v Ljubljani, da Vam obleko zlika za 18 Din, na željo kemično očisti, pošije in obrne, da zgleda kot nova.

Vsem železničarjem in drugim potnikom polagamo pažnjo na v tej številki našega lista priloženi insert tverdke **Wallet Express**, Ljubljana.

Izplačilo 20% eksekutivne doklade.

Povodom izplačila novih službenih doklad je ljubljanska železniška direkcija brez vsake zakonite podlage odredila, da se mora pri izplačilu vsem eksekutivnim uslužbencem odtegniti za mesec april—julij 1930 tudi 20% eksekutivne doklade. Ostale direkcije so tu postopale v smislu zakona ter že izplačane 20% eksekutivne doklade niso odtegnile.

Zakon o izmenjavi zakona o drž. prom. osebju namreč jasno predvi-

deva, da pripadajo nove službene doklade od 1. aprila 1930 ter je ta datum naveden v zakonu, medtem ko v čl. 7 istega zakona le predvideva: »Isto tako se ukinja dodatek 20% osnovne in položajne plače, predviden s čl. 26 zakona o drž. pom. osebju.

Po vsej dosednji praksi je jasno, da se more 20% dodatek ukiniti šele z dnem ko je stopil zakon v veljavo, t. j. ko je bil objavljen v službenih novinah in se torej za preteklet čas ne more 20% doklado naknadno ukiniti. Enako obstoji tudi rešenje glavne kontrole od 12. II. 1929, s katerim je glavna kontrola odločila, da državni uslužbenci v slučaju, da se rešenja o njih postaviti itd. razveljavijo, že prejetih prejemkov ne vrnejo državni blagajni, ker so bila dotična rešenja tedaj, ko so vršili službo, v veljavi. Na vsak način se mora ta odlok upoštevati tudi pri zakonu samem ter je dolžnost ljubljanske železniške direkcije, da že odtegnjeno eksekutivno doklado vsem eksekutivnim uslužbencem s 1. septembrom 1930 povrne. Tozadevno je naš savez predložil direkciji motivirano predstavko.

Sveže, najfinejše norveško

ribje olje

iz lekarne Dr. G. PICCOLI-ja v LJUBLJANI se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Še enkrat „kuluk“.

Že v zadnji številki smo objavili naše tolmačenje okrožnice o kuluku in se postavili na stališče, da Ministarstvo saobračaja sploh ni bilo opravičeno predpisati odtegnitev kuluka. Po zakonu o samoupravnih cestah se odškodnina za osebno delo za vzdrževanje in popraviljanje cest predpiše le v kolikor ne bi mogla ta dela izvršiti samoupravna telesa iz svojih denarnih sredstev. § 71 istega zakona direktno odreja, da sme minister za zgradbe ono oblast, ki je zgradila svoje ceste ali če vzdržuje obstoječe ceste v pravilnem stanju iz rednih sredstev, jo oprostiti uporabe ljudskega dela.

Iz teh določb je jasno, da se ne sme vseh banovin v državi tretirati enako in se ne more predpisati odškodnine za ljudsko delo kar pavšalno vsem državnim nameščencem, marveč se ima predpis izvršiti na podlagi predlogov banovin.

Ljubljanska železniška direkcija je odtegnila odškodnino za kuluk tudi vsem zvaničnikom in služiteljem, delavnic Maribor in Ptuj pa tudi vsem delavcem in to v protislovju z jasnimi odredbami § 38 zasona o samoupravnih cestah, ki odreja, da plačajo odškodnino za osebno delo v denarju in sicer v znesku tridnevne plače le vsi državni, banovinski in občinski uradniki, ne navaja pa nikjer zvaničnikov, služiteljev in delavstva.

Naš savez je z ozirom na jasne določbe zakona vložil v treh slučajih pritožbe proti odtegnitvi, da dobimo tako principijelna tolmačenja, da se v bodeče ne bo ta odškodnina več odtegovala in že odtegnjena, pa da se povrne.

Deputacija našega saveza, ki se mudi te dni v Beogradu, bo na merodajnih mestih še osebno intervenirala, da se čimprej izposluje tolmačenje zakona o samoupravnih cestah ter že odtegnjeni kuluk povrne.

Ka je s službenimi dokladi?

Ljubljanska železniška direkcija je te dni izplačala nove službene doklade, in sicer samo onim, ki so bili dne 1. julija 1930 še v staležu, ni pa zaračunala teh doklad za mesec avgust, dasi so zapadle že s 1. avgustom. Okrožnica direkcije, ki govori o službenih dokladah veli, da bo za-

računavanje doklad za avgust in sledeče mesece določila direkcija s posebnim razpisom.

Sedaj pa se čuje iz dobro informiranih strani, da je pri izplačilu teh doklad nastopila velika ovira od strani glavne kontrole z ozirom na § 8 izmenjave zakona, ki odreja, da se bo službena doklada izplačevala v breme doseženih prihrankov pri vseh kreditih, odobrenih za osebne izdatke in iz doseženih presežkov dohodkov, določenih po budžetu za leto 1930/31.

Ta člen prav za prav ovira redno izplačilo službene doklade, ker se presežkov dohodkov letošnjega budžetnega leta pač ne more določiti pred koncem budžetnega leta. Enako se da seveda različno tolmačiti določbo glede »doseženih prihrankov pri kreditih«.

Da se odstrani zavlačevanje izplačila teh doklad in za bodoče osebju zasužnja redno izplačilo službene doklade, se je naš savez obrnil s posebno predstavko na ministra saobračaja, da izposluje začasno odobrenje, da se te doklade izplačujejo v breme rednih kreditov za osebne izdatke, medtem pa se zakon v § 8 izmenja, da odpade gornja omejitev.

Kaj pripada delavcem, ki vrše službo nastavljenecv?

V sredini junija je izšel novi pravilnik za delavce, ki predvideva v § 7, da dnevničarji, ki vrše službo eksekutivnih uslužbencev, dobe doklado za težjo in naporno službo v izmeri 20% svoje dnevne analogno čl. 26 zakona — s to omejitvijo, da ta znesek ne sme biti večji od doklade, ki bi jo prejema, če bi bil že nastavljen.

Par dni za delavskim pravilnikom pa je izšla sprememba zakona o državnem prometnem osebju, ki pa ukinja izplačevanje 20% eksekutivne doklade za nastavljenecv. Vsled tega je nastal nejasen položaj, kaj delavcem sploh pripada in ali pripada onim delavcem, ki vrše eksekutivno službo 20% doklada, ali morebiti pripada vsem delavcem, ki vrše službo nastavljenecv, kaka doklada.

Kakor smo doznali, je ljubljanska železniška direkcija že vprašala za tolmačenje, med tem pa so nekatere postaje že avtomatično ukinile delavcem 20% eksekutivno doklado, kar je po pravici zbudilo med prizadetim delavstvom upravičeno nezadovoljstvo.

Na vsak način pripada sedaj, ko je eksekutivna doklada za nastavljenecv ukinjena, po § 7 delavskega pravilnika delavcem, ki vrše službo eksekutivnih nastavljenecv celih 20% njihovih plač kot doklada.

Po zakonu o izmenjavah in dopolnitvah zakona o državnem prometnem osebju § 3 pa pripadajo službene doklade vsem »uslužbencem državnih prometnih naprav« iz vseh administrativnega in računskega osebja. Po čl. 6 zakona pa se uslužbenci državnih prometnih naprav dele na uradnike, zvaničnike, služitelje in pomožno osebje ter je edino pravilno tolmačenje, da pripadaj službena doklada tudi vsem delavcem, ki vrše službo nastavljenecv. V kolikor se torej namerava eksekutivna doklada tudi za delavce ukiniti, je edino duhu zakona odgovarjajoče, da se istočasno vsem delavcem, ki vrše službo nastavljenecv začne izplačevati nova službena doklada one kategorije nastavljenecv, katero službo vrše. Naš savez bo tozadevno s posebno deputacijo interveniral na merodajnih mestih, da se službena doklada tudi delavcem zasužnja.

OGLEJTE SI

bogato zalogo vseh vrst kuhinjske posode, razne svetiljke za železničarje in še drugo v to svrhu spadajoče blago, pri trdki

Stanko Florjančič

Ljubljana, Sv. Petra cesta 35
Točna in solidna postrežba!

Na naslov ljubljanske železniške direkcije.

Dne 23. julija je bil uveljavljen novi pravilnik o voznih ugodnostih, ki predvideva zopetno povrnitev starih voznih ugodnosti delavstvu, povečanja voznih ugodnosti za otroke, istočasno pa seveda tudi povišava režijske vozne cene. Ljubljanska železniška direkcija je takoj izdala odlok, da se morajo za režijske karte zaračunavati nove vozne cene, ni pa do danes še izdala odloka, da bi se delavci in njih družinski člani z listnimi legitimacijami lahko vozili poljubno in ne samo parkrat mesečno. Pričakujemo, da bo direkcija, ki je znala takoj izvesti odlok o povišanju voznih cen, tudi takoj izdala okrožnico, da se bo delavstvo lahko posluževalo režijske vožnje in vožnje z brzovlaki.

Tovarna

Jos. Reich

sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izvršitev.

Važnost obrtnonadaljevalnih šol.

Dodatno k v zadnjem Železničarju objavljenim odlokom o obrtnonadaljevalnih šolah sporočamo, da spričevalo samo še ne zadostuje kot dokaz, da imate res šolsko izobrazbo, ki odgovarja dvem razredom srednjih šol, marveč morate zahtevati potom banske uprave, še potrdilo, da od vas dovršena obrtna šola res odgovarja tej izobrazbi.

Prošnje za to potrdilo je treba kolkovati s kolkom za Din 20.— in Din 5.—

Predložitev dokumentov za prevedbo delavcev.

Delavci morajo dokumente za prevedbo predložiti čimprej, da se prevedba ne bo zavlekla. Vse dokumente je predložiti v službenem jeziku (ako so torej dokumenti v tujem jeziku, jih morate prestaviti in dati overoviti uradnemu prevajalcu ter potrditi na sodniji) in vsakemu dokumentu je predložiti po en prepis.

Za prevedbo mora vsak predložiti krstni list zase in otroke, domovnico, šolsko spričevalo, pravstveno spričevalo, ki ne sme biti staro nad 6 mesecev, poročni list in vojaško ispravo, odnosno potrdilo o vojaški službi. Profesijonisti morajo predložiti še učna spričevala in potrdila o privatni službi, kdor pa je bil preje v kaki državni službi, pa tudi potrdilo o tej službi.

Vsa potrdila o železniškem službovanju pa mora izstaviti službena edinica sama. Vsi dokumenti so kolka prosti in prošite oblast, ki vam izstavlja dokumente, da napiše na nje sledeče besedilo: Ta listina je prosta kolkovine po čl. 6 tč. 9 zakona o taksah in se sme porabiti le za prevedbo po delavskem pravilniku.

Kot kvalificirani delavci - profesijonisti se prevedejo vsi delavci, ki so se na dan prevedbe, to je dne 1. julija 1930 vodili v evidencah kot profesijonisti ter so vršili službo profesijonistov.

Kot dokaz, da se je izučil obrti, se smatra:

Mojstrsko spričevalo, učno spričevalo, odnosno delavska knjižica. Ako je izgubil dokumente, velja potrdilo zadruga. Nadalje velja potrdilo železniške edince, da se je izučil obrti na železnici, ali pa spričevalo-diploma železniške obrtne šole.

Ako profesijonist nima nobenega teh dokumentov, potem velja tudi potrdilo službene edince, s katerim se potrjuje, da je dotični delavec 1. julija bil zaposlen kot kvalificirani delavec in se je kot tak vodil v službenih evidencah.

Za določitev službenih let, odnosno všteti privatne službe veljajo kot dokumenti sledeče listine:

potrdilo državnega urada, delavska knjiga, odnosno izjava, ki jo podpišejo trije po službenih letih starejši delavci ali dva nastavljenca in v kateri navedejo, koliko časa je bil v službi. Za **privatno službo** pa je treba predložiti potrdilo o privatni službi na podlagi pismene izjave mojstra, ki mora biti potrjena od zadruga ali izjavo dveh prič; ta potrdila pa mora overoviti pristojni državni urad, zadruga ali obrtna zbornica.

ČITAJTE „DELAVSKO POLITIKO“

**NAROČA SE
MARIBOR
POŠTNI PREDAL 22**

Kongres strokovne internacionale.

Važni štokholmski sklepi.

Vse, kar se je do danes v posameznih državah ali mednarodno storilo koristnega za delavstvo, za delavski razred, je izključno sad združenih sil delavcev v zadnjih petdesetih letih. Ako si hoče ohraniti vse pridobitve od početka modernega delavskega gibanja, se morajo delavci na vseh linijah združiti. S povečano samozavestjo in s povečano močjo morajo organizacije vplivati na razmere v svoji državi.

Delavci se združujejo po posameznih državah, da varujejo svoje delovne pogoje ter vplivajo na delodajalce in državno politiko. Preko državnih mej pa se delavci združujejo mednarodno. Taka združenja pomenijo veliko nepremagljivo silo.

V amsterdamski strokovni internacionali je včlanjenih okoli štiriinajst milijonov strokovno organiziranih delavcev.

Od dne 7. do 11. julija se je vršil v Štokholmu peti kongres te strokovne internacionale, ki je potekel dostojanstveno in ima vse znake zamisli za novi svet.

Povojne težkoče in krize v strokovnem pokretu so premagane in strokovni pokret se je povsod konsolidiral ter zadnja leta tudi vzdržema napreduje.

Povečanje strokovnih organizacij pa prinaša organizacijam širši delokrog. Strokovne organizacije se ne bavijo več samo z izboljševanjem mezd in delovnih pogojev, marveč tudi z vprašanji gospodarske naravi, z mehanizacijo podjetništva in industrije, ki ne pozna več državnih mej, nego razteza svoj vpliv in moč mednarodno nad vsemi pridobitnimi panogami. Strokovne organizacije so na tak način primorane, da se bavijo intenzivno s problemi tega razvoja in vodstva gospodarstva, kar vse je v tesni zvezi z mezdami, delovnimi pogoji in delovnim časom. Gospodarski problemi so bili glavni predmet posvetovanja petega štokholmskega strokovnega kongresa. Pomen problema je seveda težko obrazložiti v kratkem poročilu.

Danes objavljamo vsebino resolucij kongresa, ki zahtevajo dovolj jasno smer strokovnih organizacij vsega sveta.

Resolucija o socijalno-političnem programu internacionalne

pravi:

1. Delavci imajo pravico do popolne zaščite proti socijalni nevarnosti, ki preti njih eksistenci in obstanku njih rodbin. Ob sedanjih razmerah se more ta zaščita najbolj nu-

dit z obveznim socijalnim zavarovanjem.

2. Sredstva za izvedbo zavarovanja se morajo zbirati iz prispevkov delodajalcev, zavarovancev in dotacij javnih oblasti. Stroški za zavarovanje, ki nastanejo zaradi profesionalne nevarnosti (nezgode in poklicne bolezni) se morajo pokrivati izključno s prispevki delodajalcev.

3. Izplačila, ki jih nudijo zavarovalni zavodi, morajo imeti trojen namen: a) dajati največje materialno nadomestilo delavcu za izgubo na zaslužku, ki nastane zaradi izgube dela ali nesposobnosti za delo; b) povrniti mu njegovo zdravje in njegove sposobnosti za delo s primerno zdravniško nego in nudenjem potrebnih lekarniških sredstev; c) varovati delavca pred neugodno pri delu.

4. Socijalno zavarovanje morajo upravljati samostojne korporacije, ki stoje pod nadzorstvom države, toda jih morajo voditi predstavniki vseh na zavarovanju interesiranih.

Resolucija o razorožitvi in miru

zahteva:

1. Neodložljiva omejitev in zmanjšanje oborožene sile. Čimprej mora Društvo narodov sklicati splošno konferenco za razorožitev, da sklepe konvencije o splošni omejitvi oboroževanja.

2. Mednarodno kontrolo nad privatnim izdelovanjem orožja in trgovanjem z njim, nad municijo in ostalimi vojnimi potrebščinami. Z brošurami, plakati, članki in zborovanji je voditi energično akcijo proti kapitalizmu, ki se bavijo z izdelovanjem in razpečevanjem vojnega materiala, da se s tem odvrne nevarnost, s katero grozi moč tega kapitala, da se s te strani zatre odpor, ki ogroža svetovni mir.

3. Ustanovi naj se arbitražna sodišča. Pospešiti je treba akcije delavcev po vseh državah s ciljem, da vlade ratificirajo obstoječe pogodbe posameznih držav.

Resolucija o strokovnem gibanju po državah brez demokracije

zahteva:

Da naj se podpre žrtve mednarodne reakcije v državah, kjer se preganja gibanje svobodnih strokovnih organizacij. Ohrani naj se najožji stik s strokovnimi organizacijami in strokovnimi voditelji v deželah, ki so izpostavljene tiraniji. Z namenom, da se borba proti tiraniji okrepi in razširi, treba najožje sodelovati s socijalističnimi delavskimi strankami ter razviti največjo propagando proti nasilju in samovolji tiranije.

(Nadaljevanje sledi.)

Zvezarjem res ni mogoče ustreči.

Zvezarjem res ni mogoče ustreči.

Ko smo zadnjič pripravljali skupen nastop vseh železničarskih organizacij, je bila povabljen za sodelovanje tudi zveza potom g. Deržiča, kar zvezarji niso smatrali za zadostno in oficijelno ter so trdili, da se jih mora povabiti na naslov centralne uprave, ki je edina kompetentna za sklepanje.

Šli smo tedaj preko njih napadov in njih famozne okrožnice ter smo, ko smo pripravljali splošno delavsko konferenco v Celju povabili na to konferenco tudi zvezarje in sicer z rekomandiranim pismom na naslov njihove centralne uprave. Med tem ko so se vse organizacije našemu vabilu odzvale, so zvezarji vztrajno molčali in sklicali lastno knoferenco na isti dan in uro v Ljubljano, da bi svojim članom zavezali oči, češ, vidite, saj delamo za Vas. Mi imamo za predsednika samega

generalnega direktorja, v odboru visoke uradnike, zato bodo edino naši sklepi izvedeni, ostale organizacije pa naj delajo v Celju, kar hočejo. Mi pustimo zvezarjem njih načrte lepo na miru, zato se pa oni tem besneje zaganjajo v nas. V zadnji številki so zopet priobčili cel kup člankov — samih napadov na naš savez ter se čudimo, da se še dobi kak železničar, ki hoče to gnusno napadanje prebavljati in ne vrne takega razdiralnega in železničarjem škodljivega lista. Opetovano pribijamo, da gremo in bomo šli tudi v bodoče preko napadov zvezarjev, apelirajoč na vse trezno misleče železničarje, da spregledajo, kam vodi tako blatenje in

Angelca

naznanja, da je prevzela vodstvo znane Lasanove gostilne v Kersnikovi ulici. Izborna vina, topla kuhinja, senčnat vrt.

Vabl vse stare znanke in prijatelje

Angela Verce.

da se včlanijo v one organizacije, ki smatrajo za svojo prvo in edino nalogo: Delati za interese železničarjev. Kdor pa blati in napada, naj ostane sam. Mi prepuščamo zvezarjem, da pišejo v svojih časopisih o Amsterdamu in Rimu, prepuščamo jim, da začno pisati še o Londonu in Moskvi, zadeva njih lastnih članov pa je, da razsodijo, ali se s takimi bedastostmi strinjajo.

Likanje moške ali ženske obleke

18 Din

Moško, damsko garderobo najhitreje zlika, kemično čisti, temeljito pošte, na željo napravi novo podlogo, tudi obrne, da je kot nova

Wallet Express, Ljubljana, Stari trg šte. 19

Državotvorni zvezarji

Zvezarji se v svojem časopisu zelo jeze na savez, ker je lansko leto zahteval, da se vprašanje nastav-

ljencev ne rešuje z uredbo, marveč z zakonom ter je sedaj glede službenih doklad res izšel zakon. V svojem besnenju proti savezu so se zaleteli celo tako daleč, da svojo nemajno državotvornost dokumentirajo s sledečim vzklikom:

»Letos pozimi je nastopil (Savez) proti dokladam nastavljenemu osobju in zahteval zakon, če tudi vsak pameten človek ve, da pri obstoječih razmerah ni možno pričakovati zakona.« (Jug. Železničar št. 8 od 5. 8. 1930.)

Ne vemo, kaj bodo dejali k tej konstataciji o »obstoječih razmerah, v katerih ni mogoče pričakovati zakona« oni, ki so kljub zvezarskemu afrontu zakon podpisali.

Mi pa vztrajamo kljub stališču zvezarjev še vedno na tem, da je treba vsa vprašanja železničarjev, zlasti pa delavsko vprašanje rešiti in urediti z zakonom in trdimo, da se tudi pri obstoječih razmerah dajo izdelati in uveljaviti zakoni.

KORENE FRANJO

Dne 27. VII. 1930 nas je zapustil za vedno s. Korene Franc. Po kratki vsega dvodnevnih boleznih je umrl eden naših mlajših, a zato zavednih

sodrugov in borcev ter prvih funkcionarjev delavskega pokreta. S. Korene je bil do ujedinjenja predsednik Saveza Železničarjev v Za-

grebu, od ujedinjenja dalje pa predsednik oblastnega odbora Ujedinjenega Saveza Železničarjev v Zagrebu ter član centralne uprave Saveza. Vršil je ves čas vse od železničarjev dodeljene mu funkcije, tako funkcijo delavskega zaupnika kot najvišje funkcije v upravi saveza z največjo poštrenovalnostjo, strašil se ni nobenih naporov, doprinal je v delu težke žrtve, vse le za povzdigo železničarske organizacije, za poboljšanje položaja železničarjev. Kakor je energično nastopal proti onim, ki so kratili železničarske pravice, enako energično je nastopil vsikdar tudi

proti vsakomur, ki je hotel rušiti organizirani železničarski pokret.

Naš savez je izgubil s mrtjo s. Korena enega svojih najboljših delavcev in voditeljev, katerega bo težko nadomestiti.

Naj bodo nam vsem pri delu vzgled vrline in poštrenovalnost pokojnega sodruga Korena; ohranimo mu trajen spomin ter se mu oddolžimo za njegovo delo z vztrajnim delom po njegovih direktivah na organiziranju vseh železničarjev.

Slava s. Korenu — borcu za železničarske pravice!

Razno.

Veliko letno prireditve

priredi v nedeljo, dne 24. avgusta t. l. na Bellevue-ju v Ljubljani delavsko glasbeno društvo »Zarja«.

Na sporedu je srečolov, koncert, umetni ogenj in druge zabavne točke.

Igra polnoštevila godba »Zarja« in »Jazz-band-Zarja«. Vstop prost! — Začetek ob 16. uri.

Železničarji, udeležite se te prireditve in podprite delavsko glasbeno društvo!

Zamenjava mesta.

Strojni ključavničar iz delavnice drž. žel. v Zagrebu želi zamenjati

svoje mesto z enim ključavničarjem iz delavnice Maribor.

Kdor bi reflektiral na zamenjavo, naj se javi na naslov: Grabar Franjo, radiona drž. žel. Zagreb.

Prepričajte se,

da kupite vse manufakturno blago najcenejše in najboljše pri tvrdki

Ivan Krošelj

Kette Murnova t. 15 in Zaloška cesta št. 8